

СТАН СВОБОДИ СЛОВА В УКРАЇНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Публікація присвячена дослідженню стану свободи слова в Україні

Ключові слова: стан свободи, свобода слова, Україна, інформація, інтернет, медіа в Україні

Abstract

The publication is dedicated to the study of the state of freedom of speech in Ukraine.

Keywords: state of freedom, freedom of speech, Ukraine, information, internet, media in Ukraine

Вступ

Ситуація зі свободою слова в Україні є дуже складною і суперечливою. З одного боку, Конституція гарантує свободу вираження поглядів та доступу до інформації, а медіа-середовище є добре розвиненим з великою кількістю різноманітних джерел інформації. З іншого боку, спостерігається часте втручання держави в діяльність ЗМІ, особливо у зв'язку з розслідуванням випадків корупції та висвітленням політичних скандалів. Також трапляються випадки переслідування журналістів, які пишуть на невігідні для влади теми. Загалом стан свободи слова в Україні можна оцінити як середній, але існують певні проблеми, які потребують вирішення [2].

Основна частина

Ситуація зі свободою слова в Україні є дуже складною і суперечливою. З одного боку, Конституція гарантує свободу вираження поглядів та доступу до інформації, а медіа-середовище є добре розвиненим з великою кількістю різноманітних джерел інформації. З іншого боку, спостерігається часте втручання держави в діяльність ЗМІ, особливо у зв'язку з розслідуванням випадків корупції та висвітленням політичних скандалів. Також трапляються випадки переслідування журналістів, які пишуть на невігідні для влади теми. Загалом стан свободи слова в Україні можна оцінити як середній, але існують певні проблеми, які потребують вирішення [1].

Україна зобов'язалася дотримуватися міжнародних стандартів у галузі свободи слова, зокрема:

1. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права - Україна є стороною цього пакту, який гарантує право на свободу слова та інформації.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод - Україна є стороною цієї конвенції, яка визнає право на свободу думки, совісті та вираження своїх поглядів.
3. Резолюція ООН про свободу думки, совісті та вираження своїх поглядів - Україна підтримує цю резолюцію, яка закликає держави забезпечувати свободу слова та інформації.

Україна має свої національні стандарти свободи слова, включаючи Конституцію, закони про свободу слова, доступ до інформації, телебачення, радіомовлення, рекламу та захист прав на Інтернеті. Однак, українська влада часто порушує ці стандарти шляхом обмеження доступу до інформації, переслідування журналістів та активістів, цензури та інших методів, що підриває демократію в країні. Україна зосереджує зусилля на розвитку інтернет-свободи та кібербезпеки, в тому числі шляхом прийняття відповідних законів, розвитку кіберзахисту та сприянню розвитку технологічного сектору.

Однак, проблемами є низький рівень кібербезпеки в країні та обмеження інтернет-свободи через цензуру та інші обмежувальні заходи влади [3].

Україна має відносно вільний доступ до інформації в Інтернеті, але зустрічається з проблемами такими як обмеження доступу до деяких сайтів, цензура та регулювання з боку влади. Українська влада розробляє закони та стратегії, спрямовані на підвищення кібербезпеки та розвиток інтернет-свободи в країні.

Медіа в Україні знаходяться під впливом владних структур та бізнес-інтересів, що призводить до цензури, маніпуляцій та відсутності об'єктивності в інформаційному просторі. Україна має різноманітні джерела медіа, включаючи друковані видання, телебачення та Інтернет-засоби масової інформації, проте свобода преси залишається проблемою, що потребує уваги та заходів для покращення [3].

Законодавча база свободи слова в Україні включає Конституцію України, Закон "Про свободу слова

та доступ до інформації", Закон "Про телебачення і радіомовлення", Закон "Про рекламу", Закон "Про забезпечення прав і свобод громадян та правову охорону на Інтернет-просторі" та інші законодавчі акти. Однак, не дивлячись на законодавчу базу, українська влада порушує свободу слова через обмеження доступу до інформації, цензуру та переслідування журналістів та активістів. Тому необхідні подальші заходи для забезпечення свободи слова в Україні [4].

Висновки

Україна має законодавчу базу та міжнародні стандарти, які гарантують свободу слова та доступ до інформації. Проте, з початку незалежності України ця свобода була порушена через цензуру, переслідування журналістів та активістів, обмеження доступу до інформації та інші способи. Ці дії порушують міжнародні стандарти та підривають демократію в Україні. Тому важливо здійснювати заходи для захисту свободи слова та забезпечення доступу до інформації в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Свобода преси в Україні. Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2021/03/16/infografika/suspilstvo/rejtynh-svobody-presy-yake-misce-posidala-ukrayina-2002-2020-rokah>. (Дата звернення: 12.05.2023 р.)
2. Freedom House. Режим доступу: <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2022>. (Дата звернення: 12.05.2023 р.)
3. Свобода слова в Інтернеті Режим доступу: <https://www.ppl.org.ua/bibliotech/mizhnarodni-ta-nacionalni-standarti-svobodi-slova-v-interneti>. (Дата звернення: 12.05.2023 р.)
4. Законодавство України. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii>. (Дата звернення: 12.05.2023 р.)

Мищук Максим Дмитрович – студент групи ІСТ-216 факультету інтелектуальних інформаційних технологій та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: maksym.mishchuk14@gmail.com

Науковий керівник: **Слободянюк Анатолій Володимирович** - кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, директор Центру соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: slobodyanyuk@vntu.edu.ua

Mishchuk Maksym – student of group ІІСТ-21b of the faculty of intellectual information technologies and automation, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: maksym.mishchuk14@gmail.com

Supervisor: **Anatolii Slobodyanyuk** - Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor of the Department of Social and Political Sciences, Director of the Center for Sociological Research of the Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: slobodyanyuk@vntu.edu.ua